

บทเรียนสำเร็จรูป

เล่ม

I

วิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน ค22101

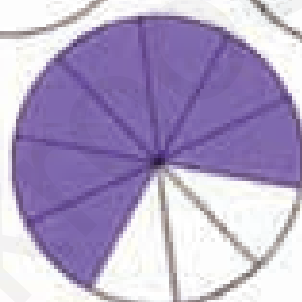
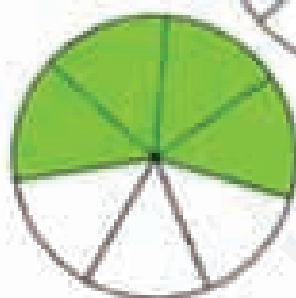
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

อัตราและอัตราส่วน

$$\frac{1}{3}$$

$$\frac{2}{6}$$

นางสาวนิภาพร กิ่งน้ำดี

ครู ชำนาญการ

โรงเรียนสุวรรณภูมิจังหวัดพะเยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ วิชาคณิตศาสตร์ ค 22101 สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นนวัตกรรมสำหรับครูนำไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ โดยแบ่งออกเป็น 9 เล่ม ดังนี้

เล่ม 1 อัตราและอัตราส่วน

เล่ม 2 อัตราส่วนที่เท่ากัน

เล่ม 3 อัตราส่วนของจำนวนหลายๆจำนวน

เล่ม 4 การแก้โจทย์ปัญหาอัตราส่วนของจำนวนหลาย ๆ จำนวน

เล่ม 5 สัดส่วน

เล่ม 6 การแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับสัดส่วน

เล่ม 7 ร้อยละ

เล่ม 8 การแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับร้อยละ

เล่ม 9 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับดอกเบี้ย

บทเรียนสำเร็จรูป วิชาคณิตศาสตร์ ค22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ
เล่มนี้เป็น บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 1 อัตราและอัตราส่วน ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์
ต่อครูและนักเรียนที่จะช่วยให้การเรียนรู้ได้อย่างสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนคณิตศาสตร์ต่อไป

นิภาพร ธีน้ำคำ

เรื่อง หน้า

คำนำ

สารบัญ

คำแนะนำสำหรับครู ก

คำแนะนำสำหรับนักเรียน ข

จุดประสงค์การเรียนรู้ ค

แบบทดสอบก่อนเรียน 1

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน 4

กรอบ 1 ความหมายของอัตรา 5

กรอบ 2 ความหมายของอัตราส่วน 6

กรอบ 3 การเขียนอัตราส่วนหน่วยเหมือนกัน 7

กรอบ 4 การเขียนอัตราส่วนหน่วยต่างกัน 8

กรอบ 5 ข้อสังเกตของอัตราส่วน 9

แบบฝึกที่ 1 10

เฉลยแบบฝึกที่ 1 12

กรอบ 6 มาตราส่วนและอัตราส่วน 13

กรอบ 7 ตัวอย่างมาตราส่วนและอัตราส่วน 14

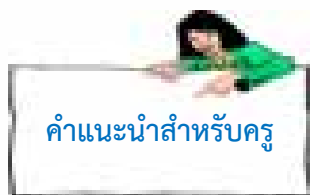
แบบฝึกที่ 2 15

เฉลยแบบฝึกที่ 2 16

แบบทดสอบหลังเรียน 17

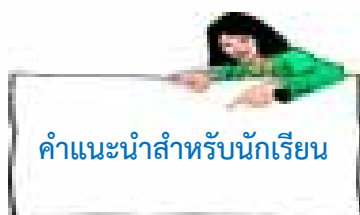
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน 20

บรรณานุกรม 21

1. ครูควรศึกษาเนื้อหา และจุดประสงค์ของวิชาให้ละเอียดครบถ้วน
2. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป ให้นักเรียนเข้าใจ
3. บทเรียนสำเร็จรูป เล่มนี้ สามารถใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือใช้สอนซ่อมเสริม กับนักเรียนที่เรียนช้า หรือเรียนไม่ทันเพื่อน
4. บทเรียนสำเร็จรูป เล่มนี้ใช้เมื่อนักเรียน เรียนเนื้อหา เรื่อง อัตราและอัตราส่วน
5. คำแนะนำนักเรียน ครูอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ ที่นำไปใช้

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

1. อ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วท่านจะทราบว่า เมื่อเรียนจบบทเรียนนี้ แล้วท่านจะสามารถทำอะไรได้บ้าง
2. ตอบแบบทดสอบก่อนเรียน ตามความเข้าใจของท่านเองไปก่อน แม้คำตอบจะผิดบ้างก็ไม่เป็นไร ถ้าท่านศึกษาบทเรียนต่อไป ท่านจะตอบได้ถูกต้องในตอนท้าย
3. บทเรียนนี้เสนอเนื้อหาเป็นส่วนย่อย ๆ เรียกว่า “กรอบ” ต่อเนื่องกันไป
4. บางกรอบ จะมีแบบทดสอบให้ท่านได้ทดลองทำ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจขอให้ท่านเขียนคำตอบลงในกระดาษเปล่า ที่ท่านควรเตรียมไว้
5. ถ้าตอบคำถามได้ถูกต้อง แสดงว่าท่านเข้าใจดีแล้ว ให้ศึกษาเนื้อหาในกรอบต่อไปได้
6. แต่ถ้าเมื่อใดท่านตอบคำถามไม่ถูกต้อง ขอให้ท่านย้อนกลับไปศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจ แล้วตอบคำถามอีกครั้ง จนตอบถูกต้อง แล้วจึงศึกษาเนื้อหาในกรอบต่อไป
7. อย่าอ่านข้ามกรอบ เพราะบทเรียนจะไม่ต่อเนื่องกัน ไม่ต้องรีบร้อนค่อย ๆ ทำความเข้าใจกับเนื้อหาไปที่ละกรอบ
8. ตอบแบบทดสอบหลังเรียน และหากท่านตอบไม่ถูกต้องเป็นส่วนมากท่านควรทบทวนบทเรียนทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง เพื่อประโยชน์ต่อตัวท่านเอง

1. เขียนอัตราส่วนแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสองปริมาณได้
2. เขียนอัตราส่วนแทนอัตราได้
3. เขียนอัตราส่วนแทนมาตราส่วนได้

แบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง อัตราและอัตราส่วน

1. นักเรียน 2 คน ต่อกา 150 คำ จงหาอัตราส่วนจำนวนนักเรียน
เป็นคนต่อกาเป็นคำคือข้อใด
  - ก. 2:150
  - ข. 150:2
  - ค. 1:150
  - ง. 150:1
2. หนังสือ 3 เล่ม ราคา 100 บาท อัตราส่วนคือข้อใด
  - ก. 100:3
  - ข. 3:100
  - ค. 3 เล่ม ราคา 100 บาท
  - ง. หนังสือ 3 เล่ม ราคา 100 บาท
3. อัตราส่วน 3 บาท 50 สตางค์ : 8 บาท 25 สตางค์ เท่ากับอัตราส่วนในข้อใด
  - ก. 7:33
  - ข. 14:16.5
  - ค. 350:825
  - ง. 825:350
4. รูปสามเหลี่ยม รูปหนึ่งมีด้านยาว 4 เซนติเมตร, 5 เซนติเมตร, 7 เซนติเมตร
อัตราส่วนของเส้นรอบรูปของสามเหลี่ยมต่อด้านที่สั้นที่สุดคือข้อใด
  - ก. 7:5
  - ข. 9:7
  - ค. 11:5
  - ง. 16:4

5. แม่ค้าซื้อไข่มา 100 ฟอง ขายไป 60 ฟอง จงเขียนอัตราส่วนของจำนวนไข่ที่ขายได้ต่อจำนวนไข่ทั้งหมด

- ก. 40:100
- ข. 60:100
- ค. 40:60
- ง. 60:40

6. นิตยาทำการบ้านทั้งหมด 20 ข้อ ปรากฏว่าทำผิดไป 4 ข้อ อัตราส่วนของจำนวนข้อทั้งหมดต่อจำนวนข้อที่ทำถูกเป็นเท่าใด

- ก. 5:1
- ข. 4:5
- ค. 16:20
- ง. 20:16

7. โรงเรียนแห่งหนึ่งมีนักเรียนชาย m คน และนักเรียนหญิง n คน จงหาอัตราส่วนของนักเรียนหญิงต่อนักเรียนทั้งหมด

ก. $\frac{m-n}{m+n}$

ข. $\frac{m+n}{m-n}$

ค. $\frac{n}{m+n}$

ง. $\frac{m}{m+n}$

8. กระดาษรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 120 เซนติเมตร ยาว 1.6 เมตร จงหาอัตราส่วน

- ก. 120:160
- ข. 160:120
- ค. 120:1.6
- ง. 1.6:120

9. แผนผังห้องเรียนห้องหนึ่งใช้มาตราส่วน 1:500 ถ้าห้องนี้วัดความยาวได้ 10 เมตร ในแผนผังจะเป็นกี่เซนติเมตร

- ก. 1 เซนติเมตร
- ข. 2 เซนติเมตร
- ค. 5 เซนติเมตร
- ง. 10 เซนติเมตร

10. อาคารหลังหนึ่งวัดระยะห่างของเสาแต่ละต้นได้ยาว 600 เซนติเมตร แต่เมื่อดูในรูปแปลนวัดได้ยาว 3 เซนติเมตร แบบแปลนอาคารหลังนี้ใช้มาตราส่วนเท่าใด

- ก. 1:200
- ข. 1:300
- ค. 1:400
- ง. 1:500

ตั้งใจทำหัดครับ

เด็ก ๆ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง อัตราและอัตราส่วน

ข้อ	เฉลย
1.	ก
2.	ข
3.	ค
4.	ง
5.	ข
6.	ง
7.	ค
8.	ก
9.	ข
10.	ก

ไฮโย! ทำถูกหมด

เชย

กรอบที่ 1

ความหมายของอัตรา

อัตรา (Rate) คือ ข้อความที่แสดงความสัมพันธ์ของปริมาณสองปริมาณ

ข้อความ	อัตรา	อัตราส่วน
1. ขนม 3 ห่อ ราคา 5 บาท	3 ห่อ ราคา 5 บาท	จำนวนขนมเป็นห่อต่อราคา เป็นบาทเป็น 3:5
2. ไข่ไก่ 4 ฟอง ราคา 10 บาท	4 ฟอง ราคา 10 บาท	จำนวนไข่ไก่เป็นฟองต่อราคา เป็นบาทเป็น 4:10
3. ใช้ปุ๋ย 20 กิโลกรัมต่อ พื้นที่นา 1 ไร่	20 กิโลกรัมต่อ 1 ไร่	จำนวนปุ๋ยเป็นกิโลกรัมต่อพื้นที่ นาเป็นไร่เป็น 20:1
4. ระยะทาง 110 กิโลเมตร ใช้เวลา เดินทาง 2 ชั่วโมง	110 กิโลเมตรในเวลา 2 ชั่วโมง	จำนวนระยะทางเป็นกิโลเมตร ต่อเวลาเป็นชั่วโมงเป็น 110:20
5. ค่าจ้างทาสี ชั่วโมงละ 35 บาท	1 ชั่วโมงต่อ 35 บาท	จำนวนทาสีเป็นชั่วโมงต่อ จำนวนเงินเป็นบาทเป็น 1:35

สบู่ 8 ก้อน ราคา 60 บาท อัตราคือเท่าไร

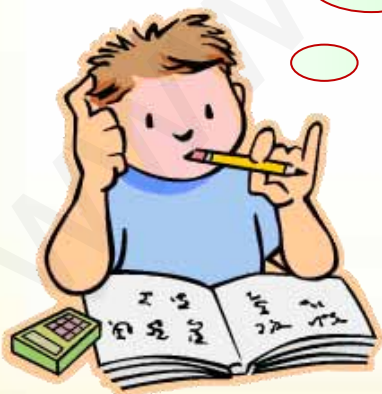
เฉลี่ย อัตรา คือ 8 ก้อน 60 บาท

กรอบที่ 2

ความหมายของอัตราส่วน

อัตราส่วน (Ratio) คือ ความสัมพันธ์ที่แสดงการเปรียบเทียบ
ปริมาณสองปริมาณ ซึ่งอาจมีหน่วยเดียวกันหรือต่างกันได้
อัตราส่วน a ต่อ b เขียนแทนด้วย $a:b$ หรือ $\frac{a}{b}$ อ่านว่า a ต่อ b
เรียกจำนวน a ในอัตราส่วน $a:b$ ว่า จำนวนแรกหรือจำนวนที่หนึ่ง
เรียกจำนวน b ในอัตราส่วน $a:b$ ว่า จำนวนหลังหรือจำนวนที่สอง

อัตราส่วน คืออะไร

เฉลย อัตราส่วน คือ ความสัมพันธ์ที่แสดงการเปรียบเทียบปริมาณสองปริมาณ

กรอบที่ 3

การเขียนอัตราส่วน
หน่วยเหมือนกัน

1. ปริมาณสองปริมาณที่มีหน่วยเหมือนกัน การเขียนอัตราส่วนไม่ต้องมีหน่วยกำกับ เช่น

- 1) รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีความกว้าง 4 เมตร ยาว 7 เมตร

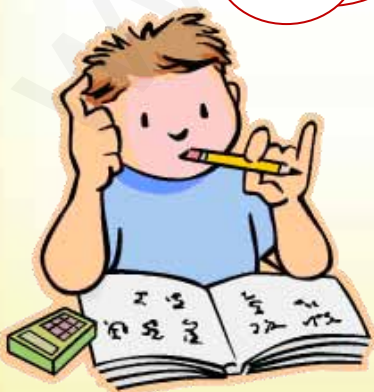
$$\text{เขียนเป็นอัตราส่วนความกว้างต่อความยาว} = 4:7 = \frac{4}{7}$$

$$\text{หรือ ความยาวต่อความกว้าง} = 7:4 = \frac{7}{4}$$

- 2) การไปทัศนศึกษาจัดให้ครู 1 คน ดูแลนักเรียน 20 คน

$$\text{เขียนเป็นอัตราส่วนจำนวนครูต่อนักเรียนเป็น } 1:20 = \frac{1}{20}$$

$$\text{หรือ จำนวนนักเรียนต่อจำนวนครูเป็น } 20:1 = \frac{20}{1}$$

สวนแห่งหนึ่งปลูกมะม่วง 3 ไร่ ปลูกมะขาม 5 ไร่
จงหาอัตราส่วนพื้นที่ที่ปลูกมะม่วงต่อจำนวนมะขามเป็นเท่าไร

เฉลย 3:5

กรอบที่ 4

การเขียนอัตราส่วน
หน่วยต่างกัน

2. ปริมาณสองปริมาณที่มีหน่วยต่างกันการเขียนอัตราส่วนต้องใช้หน่วยกำกับไว้ด้วย เช่น

1) นักเรียน 5 คน ใช้ปากกา 12 ด้าม เขียนเป็นอัตราส่วน

จำนวนนักเรียนเป็นคนต่อจำนวนปากกาเป็นด้ามเป็น $5:12 = \frac{5}{12}$

หรือ จำนวนปากกาเป็นด้ามต่อจำนวนนักเรียนเป็นคนเป็น $12:5 = \frac{12}{5}$

2) นมสด 6 กระป๋อง ราคา 80 บาท

เขียนเป็นอัตราส่วน จำนวนนมสดเป็นกระป๋องต่อจำนวนราคาเป็นบาท

เป็น $6:80 = \frac{6}{80}$

หรือ จำนวนราคาเป็นบาทต่อจำนวนนมสดเป็นกระป๋อง เป็น $80:6 = \frac{80}{6}$

ถ้าชงกาแฟใช้น้ำตาล 2 ก้อนต่อกาแฟ 1 ถ้วย แล้วอัตราส่วน
น้ำตาลเป็นก้อนต่อจำนวนกาแฟเป็นถ้วยเป็นเท่าไร

เฉลย 2:1

กรอบที่ 5

 ข้อสังเกตของ
อัตราส่วน

ข้อสังเกตของอัตราส่วน

1. อัตราส่วนไม่ใช่เศษส่วน แต่เขียนอัตราส่วน $a:b$ ให้อยู่ในรูป $\frac{a}{b}$ เป็นการอาศัยรูปของเศษส่วนเพื่อความสะดวกในการคำนวณ
2. อัตราส่วน $a:b$ หรือ $\frac{a}{b}$ จะไม่มีที่ $a = 0$ หรือ $b = 0$ หรือ ทั้ง a และ b เท่ากับ 0
3. ในการเขียนอัตราส่วน ตำแหน่งของจำนวนทั้งสองมีความสำคัญมาก เพราะถ้าสลับที่กันจะทำให้อัตราส่วนไม่เท่ากัน เช่น

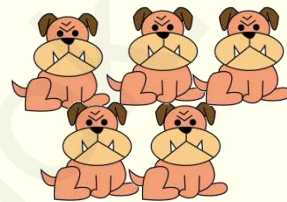
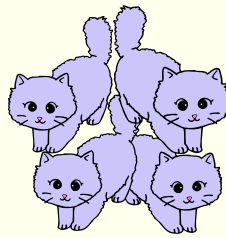
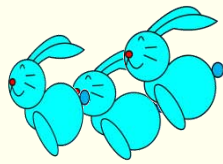
อัตราส่วน 3:5 กับอัตราส่วน 5:3 ใช้อัตราส่วนเดียวกันหรือไม่

เฉลย ไม่ใช่อัตราส่วนเดียวกัน

แบบฝึกที่ 1
เรื่อง อัตราและอัตราส่วน

1. จงเขียนอัตราส่วนแทนการเปรียบเทียบจำนวนสัตว์ต่าง ๆ ในแต่ละข้อต่อไปนี้

- 1) จำนวนกระต่ายต่อจำนวนแมว ➡ .....
- 2) จำนวนแมวต่อจำนวนสุนัข ➡ .....
- 3) จำนวนกระต่ายต่อจำนวนสุนัข ➡ .....
- 4) จำนวนสุนัขต่อจำนวนแมว ➡ .....
- 5) จำนวนสุนัขต่อจำนวนกระต่าย ➡ .....

2. จงเขียนอัตราและอัตราส่วนของข้อความต่อไปนี้

1) สมุดปกอ่อน 3 เล่ม ราคา 40 เล่ม

อัตรา คือ .....

อัตราส่วน คือ .....

2) กาแฟผง 2 ช้อนชาต่อน้ำ 3 ถ้วย

อัตรา คือ .....

อัตราส่วน คือ .....

3) น้ายาชักแห้ง 1 ฝาต่อน้ำ 5 ลิตร

อัตรา คือ .....

อัตราส่วน คือ .....

4) ใช้ปุ๋ย 25 กิโลกรัมต่อพื้นที่นา 1 ไร่

อัตรา คือ .....

อัตราส่วน คือ .....

5) รถไฟแล่นได้ระยะทาง 140 กิโลเมตรในเวลา 2 ชั่วโมง

อัตรา คือ .....

อัตราส่วน คือ .....

ตั้งใจทำจนจบเพื่อน ๆ

เฉลยแบบฝึกที่ 1

เรื่อง อัตราและอัตราส่วน

1. อัตราส่วนแทนการเปรียบเทียบจำนวนสัตว์ต่าง ๆ

- 1) จำนวนกระต่ายต่อจำนวนแมว $\Rightarrow$ 3:4
- 2) จำนวนแมวต่อจำนวนสุนัข $\Rightarrow$ 4:5
- 3) จำนวนกระต่ายต่อจำนวนสุนัข $\Rightarrow$ 3:5
- 4) จำนวนสุนัขต่อจำนวนแมว $\Rightarrow$ 5:4
- 5) จำนวนสุนัขต่อจำนวนกระต่าย $\Rightarrow$ 5:3

2. อัตราและอัตราส่วน

- 1) อัตรา คือ 3 เล่ม ราคา 40 บาท อัตราส่วน คือ 3:40
- 2) อัตรา คือ 2 ช้อนชาต่อ 3 ถ้วย อัตราส่วน คือ 2:3
- 3) อัตรา คือ 1 ฝาท่อ 5 ลิตร อัตราส่วน คือ 1:5
- 4) อัตรา คือ 25 กิโลกรัมต่อ 1 ไร่ อัตราส่วน คือ 25:1
- 5) อัตรา คือ 140 กิโลเมตรในเวลา 2 ชั่วโมง อัตราส่วน คือ 140:2

กรอบที่ 6

มาตราส่วน
และอัตราส่วน

มาตราส่วนและอัตราส่วน

มาตราส่วน (scale) หมายถึง อัตราส่วนระยะห่างในแปลนหรือแผนที่กับระยะห่างในพื้นที่จริง มาตราส่วนอาจเปรียบเทียบในหน่วยเดียวกัน หรือหน่วยต่างกันได้

1. มาตราส่วนที่หน่วยเดียวกัน ถ้ารูปแปลนบ้านซึ่งใช้มาตราส่วน 1:400 หมายถึง ความยาวในแปลนผั่ง 1 เซนติเมตร แทนความยาวจริง 400 เซนติเมตร
2. มาตราส่วนที่หน่วยต่างกัน ถ้าแผนที่ใช้มาตราส่วน 1 เซนติเมตร : 5 กิโลเมตร หมายถึง ระยะทางในแผนที่ 1 เซนติเมตร แทนระยะทางจริง 5 กิโลเมตร

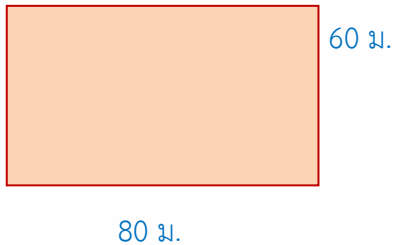

ถ้าใช้ มาตราส่วน 1 เซนติเมตร : 25 กิโลเมตร
วัดในแผนที่ได้ 8 เซนติเมตร ระยะทางจริงกี่กิโลเมตร

เฉลี่ย 200 กิโลเมตร

ตัวอย่างที่ 1

ตัวอย่างที่ 2

กรอบที่ 7

ตัวอย่าง
มาตราส่วนและอัตราส่วน

แผนผัง

ใช้มาตราส่วน 1:40

สนามแห่งหนึ่งเป็นรูปสี่เหลี่ยมมุมฉากมีขนาดกว้าง 60 เมตร ยาว 80 เมตร

1. ในแผนผังด้านกว้างจะยาวกี่เซนติเมตร

ตอบ จริ่งกว้าง 60 เมตร ย่อกว้าง $\frac{60}{40} = 1.5$ เซนติเมตร

2. ในแผนผังด้านยาวจะยาวกี่เซนติเมตร

ตอบ จริ่งยาว 80 เมตร ย่อยาว $\frac{80}{40} = 2$ เซนติเมตร

3. ในแผนผังรูปนี้จะมีคามยาวรอบรูปกี่เซนติเมตร

แผนผัง

ใช้มาตราส่วน 1 เซนติเมตร : 50 เมตร

แผนผังรูปหนึ่งเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ด้านกว้าง 20 เซนติเมตร และด้านยาว 50 เซนติเมตร

1. แผนผังรูปนี้มีด้านกว้างยาวจริงกี่เมตร

ตอบ ย่อกว้าง 20 เซนติเมตร กว้างจริง $= 20 \times 50 = 1,000$ ซม.

2. แผนผังรูปนี้มีด้านยาว ยาวจริงกี่เมตร

ตอบ ย่อยาว 50 ซม. จริ่งยาว $= 50 \times 50 = 2,500$ เมตร

3. แผนผังรูปนี้มีพื้นที่จริงกี่ตารางเมตร

ตอบ แผนผังรูปนี้มีพื้นที่จริง $= 1,000 \times 2,500 = 2,500,000$

ถ้าใช้ มาตราส่วน 1 : 1,500

วัดในแผนผังได้ 4 เซนติเมตร ระยะทางจริงกี่เมตร

เฉลย 60 เมตร

แบบฝึกที่ 2

เรื่อง อัตราและอัตราส่วน

คำชี้แจง จงตอบคำถามที่กำหนดให้

1.

180 ม.

240 ม.

แผนผัง

ใช้มาตราส่วน 1:60

ที่ดินแปลงหนึ่งมีขนาดกว้าง 180 เมตร ยาว 240 เมตร

1.1 ในแผนผังด้านกว้างจะยาวกี่เซนติเมตร

1.2 ในแผนผังด้านยาวจะยาวกี่เซนติเมตร

1.3 ในแผนผังรูปนี้จะมีคามยาวรอบรูปกี่เซนติเมตร

1.4 ในแผนผังรูปนี้จะมีพื้นที่ี่ตารางเซนติเมตร

1.5 อัตราส่วนคามยาวรอบรูปเป็นเซนติเมตรต่อพื้นที่เป็นตารางเซนติเมตรเป็นเท่าไร

2.

9 ซม.

7 ซม.

แผนผัง

ใช้มาตราส่วน 1 เซนติเมตร: 40 เมตร

แผนผังรูปหนึ่งเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

ด้านกว้าง 7 เซนติเมตร และด้านยาว 9 เซนติเมตร

2.1 แผนผังรูปนี้จะมีด้านกว้าง ยาวจริงกี่เมตร

2.2 แผนผังรูปนี้จะมีด้านยาว ยาวจริงกี่เมตร

2.3 แผนผังรูปนี้จะมีคามยาวรอบรูปจริงกี่เมตร

2.4 แผนผังรูปนี้มีพื้นที่จริงกี่ตารางเมตร

2.5 อัตราส่วนคามยาวรอบรูปจริงเป็นเมตรต่อพื้นที่เป็นตารางเมตรเป็นเท่าไร

เฉลยแบบฝึกที่ 2

เรื่อง อัตราและอัตราส่วน

1. ที่ดินแปลงหนึ่งมีขนาดกว้าง 180 เมตร ยาว 240 เมตร

1.1 ในแผนผังด้านกว้างจะยาวกี่เซนติเมตร

ตอบ จริงกว้าง 180 เมตร ย่อ กว้าง $\frac{180}{60} = 3$ เซนติเมตร

1.2 ในแผนผังด้านยาวจะยาวกี่เซนติเมตร

ตอบ จริงยาว 240 เมตร ย่อ ยาว $\frac{240}{60} = 4$ เซนติเมตร

1.3 ในแผนผังรูปนี้จะมีความยาวรอบรูปกี่เซนติเมตร

ตอบ แผนผังรูปนี้จะมีความยาวรอบรูป $= 2(3+4) = 14$ เซนติเมตร

1.4 ในแผนผังรูปนี้จะมีพื้นที่กี่ตารางเซนติเมตร

ตอบ แผนผังรูปนี้จะมีพื้นที่ $=$ กว้าง $\times$ ยาว $= 3 \times 4 = 12$ ตารางเซนติเมตร

1.5 อัตราส่วนความยาวรอบรูปเป็นเซนติเมตรต่อพื้นที่เป็นตารางเซนติเมตรเป็นเท่าไร

ตอบ อัตราส่วนความยาวรอบรูปเป็นเซนติเมตรต่อพื้นที่เป็นตารางเซนติเมตรเป็น 14:12

2. แผนผังรูปหนึ่งเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ด้านกว้าง 7 เซนติเมตรและด้านยาว 9 เซนติเมตร

2.1 แผนผังรูปนี้จะมีด้านกว้าง ยาวจริงกี่เมตร

ตอบ ย่อกว้าง 7 เซนติเมตร จริงกว้าง $= 7 \times 40 = 280$ เมตร

2.2 แผนผังรูปนี้จะมีด้านยาว ยาวจริงกี่เมตร

ตอบ ย่อกว้าง 9 เซนติเมตร จริงยาว $= 9 \times 40 = 360$ เมตร

2.3 แผนผังรูปนี้จะมีความยาวรอบรูปจริงกี่เมตร

ตอบ แผนผังรูปนี้จะมีความยาวรอบรูปจริง $= 2(280+360)=1,240$ เมตร

2.4 แผนผังรูปนี้มีพื้นที่จริงกี่ตารางเมตร

ตอบ แผนผังรูปนี้จะมีพื้นที่จริง $= 280 \times 360 = 100,800$ ตารางเมตร

2.5 อัตราส่วนความยาวรอบรูปจริงเป็นเมตรต่อพื้นที่จริงเป็นตารางเมตร

ตอบ อัตราส่วนความยาวรอบรูปจริงเป็นเมตรต่อพื้นที่จริงเป็นตารางเมตร

$$= 1,240:100,800$$

แบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง อัตราและอัตราส่วน

1. หนังสือ 3 เล่ม ราคา 100 บาท อัตราส่วนคือข้อใด
  - ก. $100:3$
  - ข. $3:100$
  - ค. 3 เล่ม ราคา 100 บาท
  - ง. หนังสือ 3 เล่ม ราคา 100 บาท
2. นักเรียน 2 คน ต่อบากกา 150 ด้าม จงหาอัตราส่วนจำนวนนักเรียนเป็นคนต่อบากกาเป็นด้ามคือข้อใด
  - ก. $2:150$
  - ข. $150:2$
  - ค. $1:150$
  - ง. $150:1$
3. รูปสามเหลี่ยม รูปหนึ่งมีด้านยาว 4 เซนติเมตร, 5 เซนติเมตร, 7 เซนติเมตร อัตราส่วนของเส้นรอบรูปของสามเหลี่ยมต่อด้านที่สั้นที่สุดคือข้อใด
  - ก. $7:5$
  - ข. $9:7$
  - ค. $11:5$
  - ง. $16:4$
4. อัตราส่วน 3 บาท 50 สตางค์ : 8 บาท 25 สตางค์ เท่ากับอัตราส่วนในข้อใด
  - ก. $7:33$
  - ข. $14:16.5$
  - ค. $350:825$
  - ง. $825:350$

5. นิตยาทำการบ้านทั้งหมด 20 ข้อ ปรากฏว่าทำผิดไป 4 ข้อ อัตราส่วนของจำนวนข้อทั้งหมดต่อจำนวนข้อที่ทำถูกเป็นเท่าใด

- ก. 5:1
ข. 4:5
ค. 16:20
ง. 20:16

6. แม่ค้าซื้อไข่มา 100 ฟอง ขายไป 60 ฟอง จงเขียนอัตราส่วนของจำนวนไข่ที่ขายได้ต่อจำนวนไข่ทั้งหมด

- ก. 40:100
ข. 60:100
ค. 40:60
ง. 60:40

7. กระดาษรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 120 เซนติเมตร ยาว 1.6 เมตร จงหาอัตราส่วน

- ก. 120:160
ข. 160:120
ค. 120:1.6
ง. 1.6:120

8. โรงเรียนแห่งหนึ่งมีนักเรียนชาย m คน และนักเรียนหญิง n คน จงหาอัตราส่วนของนักเรียนหญิงต่อนักเรียนทั้งหมด

ก. $\frac{m-n}{m+n}$

ข. $\frac{m+n}{m-n}$

ค. $\frac{n}{m+n}$

ง. $\frac{m}{m+n}$

9. อาคารหลังหนึ่งวัดระยะห่างของเสาแต่ละต้นได้ยาว 600 เซนติเมตร แต่เมื่อดูในรูป
แปลนวัดได้ยาว 3 เซนติเมตร แบบแปลน อาคารหลังนี้ใช้มาตราส่วนเท่าใด

- ก. 1:200
- ข. 1:300
- ค. 1:400
- ง. 1:500

10. แผนผังห้องเรียนห้องหนึ่งใช้มาตราส่วน 1:500 ถ้าห้องนี้วัดความยาวได้ 10 เมตร
ในแผนผังจะเป็นกี่เซนติเมตร

- ก. 1 เซนติเมตร
- ข. 2 เซนติเมตร
- ค. 5 เซนติเมตร
- ง. 10 เซนติเมตร

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง อัตรากำลังและอัตราร้อย

ข้อ	เฉลย
1.	ข
2.	ก
3.	ง
4.	ค
5.	ง
6.	ข
7.	ก
8.	ค
9.	ก
10.	ข

บรรณานุกรม

- กนกวลี อุษณกรกุล และคณะ. สื่อการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ม. 2 เล่ม 1. นนทบุรี : ไทยร่มเกล้าการพิมพ์, 2547.
- คณิตศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, สมาคม. คณิตศาสตร์พาเพลิน 72 เรื่อง. กรุงเทพฯ : พיתักษการพิมพ์, 2542.
- ชนันทิศา ฉัตรทอง และคณะ. สื่อการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ม. 2 เล่ม 1. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2547.
- ทรงทิพย์ สุวรรณธาดา. แบบฝึกมาตรฐานแม่ค วิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม่ค จำกัด, 2546.
- เทพฤทธิ์ ยอดใส และอุดมศักดิ์ ลูกเสือ. ตะลุยโจทย์คณิตศาสตร์พื้นฐาน ม. 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา จำกัด. 2552.
- ยุพิน พิพิทธกุล และสิริพร ทิพย์คง. ชุดกิจกรรมพัฒนาการคิดวิเคราะห์ คณิตศาสตร์ ม. 2 เล่ม 1. กรุงเทพฯ : บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2550.
- ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สถาบัน. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน คณิตศาสตร์ เล่ม 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว, 2553.
- สุพล สุวรรณนพ และคณะ. สื่อการเรียนรู้และเสริมทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 3 ม. 2 เล่ม 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิยมวิทยา, 2547.

บทเรียนสำเร็จรูป

วิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน ค22101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 27